

VELFÆRDSMagasinet

VEJLE KOMMUNE

– Specielt for førtids- og folkepensionister i Vejle Kommune

INFORMATION

fra
Vejle Kommune

Tema: Brejnings fortid, nutid og fremtid
Dronningen besøgte det Kellerske område

Læs side 8

Besøgshunden Merlot
giver stor glæde

Kom til Ældredag!
8. oktober i Bygningen

03 /2015

Fint besøg i Brejning

Da Dronningen og Prinsegemalen i år var på deres årlige sommertogt, lagde de vejen forbi Vejle. Det var en festdag, som blev markeret mange steder i Vejle Kommune.

Dronningen var inviteret på en guidet bustur gennem en del af det tidligere Kellerske Anstalts område i Brejning. Efter rundturen besøgte Dronningen LæringsCenter Brejnings nye pædagogiske velfærdslaboratorium „Rubens Verden“.

Sidste stop på turen var Cafe Keller, som er drevet af udviklingshæmmede. Her var det en spændt, men glad Hanne

Sørensen, der sammen med centerleder Hanne Frandsen gav blomster og tog imod Dronningen. Også udenfor Cafe Keller var der mødt mange mennesker op for at få et glimt af Dronningen.

Overskriften for besøget i Brejning var „Fortid, nutid og fremtid for borgere med handicaps“.

Læserne af Velfærdsmagasinet inviteres derfor også på en tur gennem Brejnings fortid, nutid og fremtid i magasinets temaartikler, som starter på side 8.

Livet skal da leves!

„Gamle mennesker skal da bare slappe af. De har fortjent at sidde i en god stol og kigge“. Sådan tænker mange. Men kunne du selv tænke dig det? Nej vel! For livet skal da leves – hele livet. Det er også mottoet på Plejecenter Ågården i Egtved.

Da beboerne ønskede sig en kanotur, blev alle sejl selvfølgelig sat til for at imødekomme ønsket, som krævede særlige lifte og puder og masser af hjælp fra frivillige kræfter. Glade beboere vendte tilbage fra en oplevelsesrig kanotur. Redaktionen har modtaget disse stemningsbilleder fra turen, som også bød på en lille en til halsen, varm kaffe og hjemmebak.

Så bliver det ikke bedre!

Glade beboere vendte tilbage fra en oplevelsesrig kanotur!

Forsidefoto: Nils Rosenvold

Handicapcentre og byens borgere i Brejning var med til at fejre Dronningen, da hun var på rundtur i det Kellerske område i Brejning. Velfærdsmagasinet giver i dette nummer også læserne mulighed for at opleve og blive klogere på Brejnings fortid, nutid og fremtid.

Redaktionen sluttede 24. august 2015.

Magasinet afleveres til postvæsenet 16. september, som efterfølgende har en uge til omdeling.

Vejle skal være vært for EM i parabordtennis

Vejle skal i uge 42 være vært for EM i parabordtennis, og otte danske spillere er udtaget til at repræsentere Danmark. Målsætningen for det danske hold lyder på tre medaljer, og forventningerne er især store til den forsvarende europamester Peter Rosenmeier. EM i parabordtennis har 500 spillere og trænere fra 31 nationer, der kæmper om guld i 11 sportsklasser.

Parallelt med europamesterskabet er DGI huset Vejle fyldt med aktiviteter, blandt andet verdens længste bordtenniskamp og ungdomsturnering for håbefulde unge danske bordtennisspillere.

Stævnet foregår i Spektrum 12.-17. oktober
Mød op og støt de danske spillere!

Læs mere på www.parabordtennis.dk

Indhold

Søg støtte til frivilligt socialt arbejde i 2016

Voksenområdet, Seniorområdet samt Børn og Unge i Vejle Kommune har en pulje, hvor du kan søge støtte til en frivillig, social indsats i 2016. Der er kun en ansøgningsrunde i 2016. Det betyder, at alle penge bliver udloddet nu.

Se retningslinjer for udlodning og hent ansøgningsskema på www.frivillig.vejle.dk
For mere information kontakt:
Birger Kruse, tlf. 76 81 60 30,
mail: birkr@vejle.dk

Ansøgningsfristen er 1. november 2015.

Besøgshunden Melot giver glæde	side 4
Vejle Kommune rådgiver om velfærdsteknologi	side 5
„Og de nominerede til Vejles frivilligpris 2015 er...“	side 6
Fødderne er livets vigtigste grundlag.....	side 6
Kom til ældredag 8. oktober 2015	side 7
Tema: Brejning	
„Brejning“ har altid været forud sin tid	side 8
Med pædagogik, innovation og ny teknologi	
gør vi livet bedre for dem, som vi er her for.....	side 10
Designer relationer mellem mennesker	side 11
Der skal også være et minde om beboerne	side 12
Sidste nyt om e-Boks.....	side 14
Nye affaldsordninger 2016	side 14
Kontakt til kommunen.....	side 15
Sundhedscenter Vejle – Temaeftermiddag om bækkensbund	side 15
Skuespillere med og uden handicaps	
laver teaterstykke sammen	side 16

Lav en fuldmagt, mens du stadig kan!

Foregrib de praktiske vanskeligheder, der kan opstå som følge af et svækket helbred, f.eks. demens, og lav en generalfuldmagt, mens din handleevne er i behold. Du kan lave en fuldmagt, så den træder i kraft den dag, du ikke længere

selv kan varetage dine personlige eller økonomiske forhold.

Læs mere om fuldmagter og find blanketten på www.aeldresagen.dk under „Pårørendefuldmagter“.

Velfærdsmagasinet udgives af Vejle Kommune. Redaktion: Jørgen Rønnemoes, Ældrerådet, tlf. 75 83 25 85, Bodil Sørensen, Vejle, tlf. 23 95 54 24, Ældrerådet, Anders Hareskov Andersen, Handicaprådet og Frivilligrådet, tlf. 28 56 84 44, Kim Lassen, Borger-service, tlf. 76 81 00 25, Conni Damgaard, Velfærdsforvaltningen, ansvarshavende redaktør, tlf. 76 81 61 05, connd@vejle.dk. Ved udeblivelse af Velfærdsmagasinet, dødsfald m.m. kan du sende en mail til Kim Lassen, tlf. 76 81 00 25, velfaerdsomag@vejle.dk. Avisen udkommer fire gange årligt – februar, maj, september og november. Oplag: 19.500. Grafisk design og opsætning: Vejle Kommune, Kommunikation. Tryk: Jørn Thomsen / Elbo A/S.

Melotbesøgshund

Besøgshunden Melot giver glæde

Carina Kristensen har travlt med støvsugeren og støvkluden. Lejligheden skal være fin, for hun venter en gæst – en særlig en af slagsen. Gæsten hedder Melot, er 2 ½ år gammel og er en sort labrador. Melot og hundens ejer, Jeanette Bundgaard, besøger Carina en til to gange om måneden.

– Vi går ture, nusser og hygger, siger Carina med et bredt smil, mens hun kærligt klapper Melot og giver den en godbid. Det bliver til mange godbidder i løbet af et besøg, for Carina er rundhåndet med godbidderne, og Melot tager gerne imod.

Carina er udviklingshæmmet og bor til dagligt på Ringdams Kobbelt i Vejle, som er en del af Bredballe Bofællesskaber. Her har hun boet det meste af sit voksenliv. Inden da boede hun hos en plejefamilie, som havde hund. En sort labrador. Da Carina blev spurgt, om hun kunne tænke sig at få en besøgs-hund, takkede hun straks ja – og selvfølgelig var det en sort labrador, som stod øverst på ønskelisten.

– Vi valgte at spørge Carina, fordi hun er meget social og gerne vil snakke,

men ikke har så meget netværk. For selvom Carina er glad for hunde, og Melot er vigtig og kan noget helt specielt i forhold til Carina, så har hundens ejer, som altid er med, også stor betydning. Hende kan Carina tale og hygge sig med under gåturene, fortæller Jeanette Riis Lorentsen, pædagog i Bredballe Bofællesskaber.

Melot er del af Trygfondens besøgs-hunde, som er et korps af frivillige hundeejere og deres hunde. Jeanette Bundgaard, som ejer Melot, meldte sig til ordningen, da hun selv arbejder på et bosted for handicappede og har Melot med på arbejde. Her kan hun se, hvordan borgere med angst slapper af i kontakten med hunden.

– Det er så bekræftende at se, hvordan samværet med en hund, mindsker den sociale afstand og fremmer selvværdet. Det mærker man også hos Carina, siger Melots ejer og fortæller, at både hund og ejer altid er glade og opstemte, når de har besøgt Carina.

Besøgs-hunde-ordningen har eksisteret siden 2010, hvor den først blev tilbudt til beboere på landets plejecentre. Fra slut-

Vejle Kommune rådgiver om velfærdsteknologi?

Tre rådgivere med speciale i hjælpemidler og velfærdsteknologi sidder klar ved telefonen for at rådgive dig, hvis du har et problem, der måske kan løses ved hjælp af et hjælpemiddel eller velfærdsteknologi.

De fleste mennesker vil allerhelst klare mest muligt selv. Og det kan størstedelen heldigvis også, hvis de får den rette hjælp. Nogle gange er hjælpen et særligt hjælpemiddel eller velfærdsteknologi. Derfor har Vejle Kommune tre guider – i daglig tale „veltek-guider“ – som ved rigtig meget om velfærdsteknologi. De er alle tre en del af hjælpemiddelteamet i Vejle Kommune, og de er klar til at rådgive borgere, som har et problem, der måske kan afhjælpes med et velfærdsteknologisk hjælpemiddel.

En app hjælper med at huske

– Vi har fx afprøvet et ur med alarmfunktion til en kvinde, der glemte at tage sin medicin. Vi har også hjulpet en ung mand, som havde svært ved at huske sine aftaler. Han har nu fået en app til sin tablet, som hjælper ham med at planlægge og overskue sine aftaler, fortæller de tre guider Anne

Veltek-guiderne har fx afprøvet et ur med vibrator og bilyd til en ældre kvinde med Parkinsons, som har problemer med at huske at tage medicin. Uret har en indbygget alarmfunktion og vibrerer, når kvinden skal tage sine piller. ►

Mette Jensen, Lane Fiil Rotbøl og Majbrit Larsen, som meget gerne vil i dialog med borgere, som tænker, at de kan have gavn af et hjælpemiddel eller velfærdsteknologi for at fungere bedre i hverdagen.

Veltek-guiderne træffes på telefon 76 81 80 86 mandag-tirsdag og torsdag-fredag kl. 8.30-9.30 eller på mail: veltekguide@vejle.dk.

ningen af 2014 blev ordningen udvidet til også at være et tilbud til andre institutioner, fx bosteder for udviklingshæmmede og mennesker med erhvervet hjerneskade. For at blive besøghund skal hunden godkendes og testes af Trygfonden, så den kan omgås målgrupperne.

I Bredballe Bofællesskaber lader det i hvert fald til, at ordningen er kommet for at blive, for nu er der flere beboere, som ønsker sig en besøghund.

Hvad er det hundene kan?

Mellem 2010-2012 blev der lavet et forskningsprojekt på fire plejecentre i Vejle, hvor forskere fra Århus Universitet undersøgte, hvordan kontakten til hunde påvirker ældre og dementes mentale velbefindende. Effekten blev sammenlignet med besøg med hhv. en robotsæl og en demensbamse. Hunde giver umiddelbar respons til de ældre og demensramte, og sammenlignet med robotsæler og demensbamses er det også hundene, som er bedst til at fastholde de ældres lyst til at tale til dem.

I 2015-2018 gennemføres endnu et forskningsprojekt, der skal undersøge, hvordan man kan optimere besøgene med en besøghund. Det nye projekt vil bl.a. undersøge om mere aktiv og intens aktivitet med hunden har større effekt end et lignende besøg uden hund.

Kilde: www.trygfonden.dk (besøghunde)

„Og de nominerede til Vejles frivilligpris 2015 er...”

Hen over sommeren kunne vejlsenserne indstille lokale ildsjæle til „Frivilligprisen 2015” som et skulderklap til det frivillige, sociale arbejde. De nominerede til prisen er nu fundet.

Ud af de 34 prisindstillinger er der seks nominerede, hvoraf to er par:

I kategorien „Væresteder” er **Sanne Bjerggård** blevet nomineret. Baggrunden er hendes store arbejde for de svage og udsatte på samfundets bund. Hun er bl.a. initiativtager til „suppeaftener” – et tilbud hver torsdag til hjemløse og borgere med misbrug.

Lillian-Marie Jakobsen fra Sank Maria Hospice er indstillet i kategorien „Patientforeninger”. Hun har været frivillig i 19 år og har en stor andel i den særlige varme og menneskelige kultur, som præger hospicet.

I kategorien „Ældreområdet” har gruppen valgt at nominere **Kent Jensen**. Han gør en frivillig indsats på mange områder, bl.a. på Egetoft i Egtved, hvor han er medlem af centerrådet og arrangør af cykelture og udflugter. Han er også kendt som en meget aktiv formand for Kræftens Bekæmpelse i Egtved.

„Handicapområdet” er repræsenteret af **Tove Thisgaard**, som er nomineret for sin indsats for borgere med psykisk sygdom. Hun har etableret – og i mange år på helt egen hånd – drevet Sinds onsdagscafe, som er et mødested for borgere med psykisk sygdom i Give-området.

Asmahan Azzam og Mona Mohbarazi repræsenterer „Det humanitære område”, og de er valgt, fordi de har etableret en kvindecfe, en lektiecafe for børn og en løbeklub for kvinder for at integrere ikke-etniske danske kvinder og børn i det danske samfund.

Endeligt er ægteparret **Nancy og Preben Pedersen** nomineret i kategorien „Børn og unge”. De bor i Nørremarken, hvor de er med til at arrangere forskellige sommeraktiviteter for børn og unge – og i det hele taget gør en stor indsats for at integrere ikke-etniske danskere.

Den endelige vinder findes på Frivillig-dagen 25. september 2015 i Bygningen i Vejle.

Vigtig information

Fødderne er livets vigtigste grundlag

Et gammelt kinesisk ordsprog siger:

„Har du ondt i dine fødder, da glemmer du alle andre bekymringer”

Føddernes sundhed er vigtig for resten af kroppen, og det er vigtigt at forebygge, før fødderne begynder at råbe om hjælp. Sagt på en anden måde: Det er vigtigt at være „på god fod med sig selv”.

Her er nogle ideer til, hvordan du kan være det:

- Træn god bevægelse i fødderne, så du mindsker risiko for usikker gang og fald.
- Gå i sko og strømper, der er gode for fødderne – også inden døre.

- Sørg for i tide at opsøge en fodplejer, da fodpleje er mere end at klippe tånegle.
- Lad være med at ryge eller nedsæt forbruget.

Besøg www.fodsundhed.dk.

Her finder du mange gode tip om fodpleje og fodgymnastik.

Du kan også søge råd og vejledning hos en sundhedsvejleder, som du træffer på telefon 76 81 80 96, mandag-torsdag kl. 8.30-10.00.

*Susanne Vincentz
Sundhedsvejleder*

Frivilligrådet

Formand: Anita Fogh, FrivilligCenter Give,
tlf. 75 73 43 36 / 41 63 11 60.

Næstformand: Yasser Rady, Humanitære foreninger

Sekretær: Birger Kruse, Vejle Kommune tlf. 21 77 18 11.

Kom til Ældredag!

Ældrerådet i Vejle Kommune markerer „FN's internationale Ældredag“ med en Ældredag.

Ældredag 8. oktober kl. 14.00-16.30
i Bygningen, Ved Anlæget 14B i Vejle

Der er mulighed for parkering i P-Hus Albert, som ligger ved siden af Bygningen. De to første timers parkering er gratis.

Til Ældredagen kan du møde dit Ældreråd, blive klogere på det ældrepolitiske arbejde i Vejle Kommune, høre et spændende og anderledes foredrag om husketeknik, synge sange – og ikke mindst møde andre 60+ borgere fra Vejle Kommune.

Husk tilmelding

Arrangementet er gratis og for alle 60+ borgere i Vejle Kommune, men af hensyn til forplejning er tilmelding nødvendigt. Tilmelding pr. mail til aeldredagen@vejle.dk eller Grethe Hauge Mikkelsen på telefon 76 81 81 03 senest 4. oktober 2015. Husk at oplyse antal tilmeldte.

Program

Kl. 14.00-14.10	Velkomst v/ Hans Erik Pedersen, formand for Ældrerådet
Kl. 14.10-14.20	Indlæg v/ Dan Skjerning, medlem af Seniorudvalget, om det ældrepolitiske arbejde i Vejle Kommune
Kl. 14.20-15.20	Humoristisk og anderledes foredrag om husketeknik v/ Ole Larsen, foredragsholder og tryllekunstner
Kl. 15.20-15.45	Kaffebord og socialt samvær
Kl. 15.45-16.30	Sang fra den danske sangskat v/ musiker og højskoleforstander Jacob Bonderup
Kl. 16.30	Farvel og tak!

Ældredag
Tilmelding
senest
4. oktober

Jacob Bonderup ►
Musiker og højskoleforstander

◀ Ole Larsen
Foredragsholder
og tryllekunstner

Hvad er FN's internationale ældredag?

FN's Internationale Ældredag bliver hvert år markeret 1. oktober. Dagen skal sætte fokus på ældre menneskers vilkår. Hvert år har et særligt tema – i år er det „Ældres rettigheder“.

I Danmark har 25 kommuner valgt at markere FN's Internationale Ældredag med offentlige møder, arrangementer og messer, som sætter fokus på ældres rettigheder og hverdag.

FrivilligCenter Vejle: Anders Hareskov Andersen, Lisbeth Hansen, FrivilligCenter Egtved: Kent Jensen, Villy Nielsen, FrivilligCenter Jelling: Nis Bruun, Gudrun Møller, FrivilligCenter Børkop: Torben Madsen, Inge Hansen, FrivilligCenter Give: Anita Fogh, Karin Tingsager, Handicaporganisationer: Susanne Clausen og Kari Overhalen, Patientforeninger: Birthe Bjerg, Suppleant: Lisa Fürstenberg, Ældregrupper: Erik Dam, Jørgen Rønnemoes, Børn og Unge: Lotte Dich Pedersen, Humanitære foreninger: Yasser Rady, Bjarne Sørensen, Væresteder: Bettina Sørensen, Per Kragh.

„Brejning“ har altid været forud for sin tid...

En fremsynet pædagogisk holdning har præget Den Kellerske Institution fra første færd. I starten var det i petroleumslampens skær, fortæller Hanne Sørensen, der har tilbragt hele sit arbejdsliv i Brejning.

Tema: Brejning

Fra allerførste færd var det meningen, at de mennesker, som kom til at bo og leve i det naturskønne område på sydsiden af Vejle Fjord, skulle have det godt. De skulle stimuleres, de skulle have frisk luft og mulighed for fysisk træning. Pasningen, plejen og hverdagen skulle tilpasses deres behov.

– Det var udgangspunktet for læge Christian Kellers plan med den store institution til åndssvage, som de hed den gang. Og det var utroligt fremsynet, for det er de pædagogiske principper, vi arbejder med i dag. Derfor har Brejning altid været på forkant med udviklingen inden for specialområdet og med forskning inden for alle aspekter af udviklingshandicap. Og det er stadig et sted, hvor der hele tiden er sket en udvikling, fordi erfaring bliver omsat til ny viden til gavn for borgerne.

Det fortæller Hanne Sørensen. Hun har tilbragt hele sit arbejdsliv i Brejning. Den 1. marts i år gik hun på pension efter 49

år i Den Kellerske Institutions tjeneste. Men hun har ikke forladt stedet! I dag er hun en af 25 frivillige medarbejdere i museet Kellers Minde, der er indrettet i institutionens gamle sygehus.

Den første bygning i De Kellerske Anstalter blev taget i brug i 1899. Det var mandshjemmet, afdeling A til 120 voksne mænd med udviklingshæmning. Murstenene kom fra det nærliggende Daugaard Teglværk og blev sejlet til Brejning. Men byggeriet blev for dyrt, så der skulle spares. Det gjorde man – så der blev ikke indlagt elektricitet! Da elektriciteten så kom til Brejning i 1912, blev de 650 petroleumslamper kasseret.

– Bygningerne fik farve, efter hvad de skulle bruges til, og hvem der hørte til der. De hvide bygninger var til de arbejdsføre, de gule bygninger (i dag hotel Cromwell Keller Park) var til borgere med meget svære mentale handicaps, mens de røde bygninger ovenfor bakkerne var skole. Skovtrappens 116 ▶

Ældrerådet

Formand: Hans Erik Pedersen, Vejle, tlf. 23 81 90 36
Sekretær: Birger Kruse, tlf. 76 81 60 30, birk@vejle.dk
Velfærdsforvaltningen

Af: Anna Marie Bohsen

Foto: Nils Rosenvold

◀ *Hanne Sørensen: – Samlingen af gamle remedier er stor og giver et fantastisk godt billede af det liv, der en gang har været her.*

Hanne Sørensen: – Respekten for andre mennesker er det, man kommer længst med... ▶

trin forbinder skolens røde bygninger med de hvide og gule bygninger nedenfor bakken, så der var fysisk træning til alle – også personalet. I 1948 var der 1.700 beboere fordelt på 31 bygninger i 1 og 2 etager. Hver etage var en afdeling. Og der var et personale på 2.000.

En landsby med det hele

Brejning-institutionen blev opført på et 500 tønder land stort område. Den var et samfund i sig selv, med alt hvad der hørte en landsby til. Der var bager, smed, tømrere, ja, alle slags håndværkere, skole, hospital, tandlægeklinik, lægepraksis – alt. Der hørte også en avlsgård til med dyrehold, som kunne forsyne de mange mennesker med den daglige føde. Det gav arbejde til mange. I dag er der kun botilbuddene tilbage med 200-250 borgere og et personale på 800.

Mange af bygningerne er solgt eller til salg. De øvrige – bl.a. Postens Vej, som rummede 10 afdelinger med i alt 120 borgere – er efter omfattende renoveringer bygget om til tidssvarende boliger med plads til 60 borgere, der har stue, køkken og stort badeværelse.

Respekten for andre

Da Hanne Sørensen var ung, kendte hun ingen, der var udviklingshæmmede – men var tiltrukket af muligheden for at arbejde med børn. Egentligt søgte hun ind på åndssvageforsorgens institution i Sølund – men blev foreslået at tage til Brejning. Det gjorde hun.

– Jeg gik meget åben til opgaven og har altid haft respekt for dem, der havde det svært og kunne gå i affekt. Så var det meget lærerigt at reflektere over, hvad der skete – hvad, der blev sagt – for at finde årsagen til, at situationen eskalerede, siger hun, der aldrig har været bange for at gå på arbejde. Hun har altid arbejdet efter det princip, at borgerne skulle have et godt liv, som de kunne magte.

– Som personale skal man altid lade sin privatsfære blive derhjemme. For arbejdet handler om borgernes liv – ikke vores. Og fra tid til anden er det vigtigt at reflektere over, hvilken indflydelse vi har på deres liv, bemærker hun.

Hanne Sørensen

Hanne Sørensens store indsigt i det, der oprindeligt hed De Kellerske Anstalter og i 1959 blev til Den Kellerske Institution, skyldes ikke kun de mange år, hun har været der. Det skyldes lige så meget, at hun har været næsten hele den pædagogisk faglige pallet rundt: Uddannet omsorgsassistent i 1970 i børneafdelingen, uddannet audiolog-assistent fra Odense Hørecentral, siden 1994 arbejdet med mennesker med autisme på Spurvetoften, var i en årrække VISO-specialist (VISO er den landsdækkende nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation på det sociale område og på specialundervisningsområdet og bidrager til, at den specialiserede viden kommer til gavn dér, hvor behovet er). Desuden var hun pædagogisk afdelingsleder, konstitueret centerleder og er en dygtig formidler, der kan omsætte teori til pædagogisk praksis.

– Det var og er et spændende miljø og en udviklende tid. Gennem årene har der været mange driftige og fremsynede ledere og øvrigt personale, som har sat fagligheden højt, for at yde det bedste for de borgere, som bor her. Når lederen er indstillet på, at der skal ske en udvikling, sker det. Over tid har menneskesynet ændret sig på specialområdet – som på alle andre områder. Omsorgskulturen er under forandring. En gang var det vigtigt og fagligt rigtigt at hjælpe de svage med alt i hverdagen. Nu ved vi, at det giver mere livskvalitet at kunne så meget som muligt selv. Det, som vi en gang syntes var bedst for borgerne, kan vi se anderledes på i dag. Sådan er det med udviklingen!, siger Hanne Sørensen. ●

Bodil Sørensen, Vejle, tlf. 23 95 54 24, Dorte Rørbye, Jelling, tlf. 22 36 94 48, Erik M. Andersen, Give, tlf. 40 46 16 52, Grete Jessen Hansen, Egtved, tlf. 20 73 56 17, Inge Nordheim, Vejle, tlf. 30 73 00 71, Ingeborg Amnitzby, Jelling, tlf. 21 27 93 19, Jens Forman, Vejle, tlf. 31 45 55 76, Jørgen Rønnemoes, Vejle, tlf. 75 83 25 85, Marie Schouenborg, Give, tlf. 40 34 66 25, Povl Tiedemann, Børkop, tlf. 40 21 64 72, Svend Egon Christensen, Vejle, tlf. 29 71 59 75, Anny Gosvig, Grejs, tlf. 60 61 65 23, Iben Jespersen, tlf. 28 43 52 23

Med pædagogik, innovation og ny teknologi gør vi livet bedre for dem, som vi er her for

– Vi skal hele tiden tænke og arbejde innovativt for at give dem, vi er her for, den bedste hverdag, siger handicaphef i Vejle Kommune, Kirsten Bundgaard.

I Rubens Verden er alting hvidt. Så hvidt at det skinner skarpt i øjnene. Rubens Verden er en 100 % hvid kulisser, indrettet i en tidløs og neutral stil, som gør, at det er teknologien og pædagogikken, der er i fokus. Rubens Verden er et pædagogisk velfærdslaboratorium med eksempler på velfærdsteknologiske løsninger, som kan støtte „Ruben“, en fiktiv borger, i at kunne mere selv.

Det fortæller Kirsten Bundgaard, chef for handicapområdet i Vejle Kommune og uddannet socialpædagog, om det sted, vi sidder i.

– Rubens Verden skal inspirere til at kombinere pædagogik og ny teknologi i hverdagen, så vi hele tiden kan arbejde med at skabe bedre forhold for de mennesker, som bor i Brejning. Vi kalder det pædagogisk velfærdsteknologi, fortæller Kirsten Bundgaard.

Rubens Verden er en del af LæringsCenter Brejning, hvor Vejle Kommune har samlet specialviden indenfor udviklingshandicap og udviklingsforstyrrelser. Det er centrene i Brejnings eget læringscenter, hvor medarbejdere fra hele kommunen – og andre kommuner – og borgerne kan få kendskab til de muligheder, som den nyeste udvikling giver for at skabe endnu bedre forhold for de mennesker, som bor i Brejning.

– Fra første færd har Brejning været na-

tionalt førende og internationalt kendt for sin måde at gribe arbejdet med borgere med handicaps an på. Det ligger i kulturen, at medarbejderne altid har arbejdet med at skabe de bedste forhold for de mennesker, som bor her, og som har komplekse behov for hjælp, understreger handicaphefen og fortsætter:

Moderne boliger

– Vi designer relationer for den enkelte og skaber åbenhed, så familie og venner også bliver en del af borgerens hverdag og får et netværk og bliver en del af et fællesskab, der går ud over bofællesskabets rammer.

Det betyder også, at de fysiske rammer skal være på plads. Inden for de senere år er afdelingerne med værelser bygget om til tidssvarende, moderne lejligheder med egen indgang, to rum, eget bad og køkken, så alle borgere i Brejning har egne torumslejligheder. Det gør også, at borgerne og deres pårørende kan få deres eget privatliv – ligesom alle andre.

Brejning ligger ud til Vejle Fjord i et naturskønt område. For et par år siden blev der anlagt en sansesti, som går gennem hele området, og som gør det nemmere at komme ud at gå og nyde naturen – også for de borgere, som sidder i kørestol eller gangbesværede.

– Fremtiden vil give os både flere udfordringer og muligheder. Derfor skal vi hele tiden tænke nyt og handle innovativt. Innovation er for os at finde en metode til at gøre livet bedre for dem, vi er her for. Alt nyt skal læres, og LæringsCenter Brejning er netop dannet for at gøre medarbejderne endnu mere kompetente, siger Kirsten Bundgaard. ●

Af: Anna Marie Bohsen

Foto: Nils Rosenvold

◀ Vejle Kommune havde planlagt forskellige aktiviteter for regentparret, bl.a. en guidet bustur for Dronningen gennem en del af det tidligere Kellerske Anstalts område i Brejning.

Handicapcentrene og byens borgere i Brejning var med til at fejre Dronningens besøg med forskellige festligheder og musik rundt i byen. ▶

Designer relationer mellem mennesker

Der skal tænkes nyt og anderledes, når kulturer og vaner skal ændres. Det kan gøres med design, viser samarbejdet mellem Designskolen i Kolding og Vejle Kommune.

Design er ikke kun smarte møbler eller farverige køkkenkni-ve, som ligger godt i hånden. Design er også gode relationer mellem mennesker.

– Det er noget, vi har arbejdet meget med, siger Elsebeth Gerner, rektor på Designskolen Kolding, om samarbejdet med handicapområdet i Vejle Kommune – specielt med Skansebakken, et udviklingscenter for borgere, der er psykisk og fysisk udviklingshæmmede.

– Der skal tænkes mange elementer ind, fordi rigtig mange mennesker skal yde en stor indsats, for at det ender med en god løsning og et godt design. Uanset hvilken opgave, det drejer sig om. Det er Skansebakken i Brejning et godt eksempel på. Borgerne skal have meget hjælp, og mange af dem har ikke noget sprog. Derfor er der helt naturligt opstået en professionel kultur, hvor personalet passer på, tager sig af og sørger for, at borgerne ikke bliver udnyttet af ubetænksomme mennesker. Og i det hele taget skærmer de dem mod det omgivende samfund, fortæller hun. Designskolens opgave var at få åbnet Skansebakken, så borgerne kunne få kontakt med andre ud over personalet og den nærmeste familie.

Gæstfrihed som begreb

– Vi var inde over begreber som gæstfrihed. Hvordan er man gæstfri, hvordan oplever den besøgende gæstfriheden? Hvad er gode oplevelser sammen med andre og så videre? Flere modeller blev afprøvet undervejs i processen, og vi endte med at designe en lukket Facebook-profil, som kun er for Skansebakken. Det skete sammen med en gymnasieklasse, som fik sin naturlige gang på Skansebakken, så både borgere og personale kunne vænne sig til, at der kom gæster.

Der blev også rejst et samtaletæ – en fysisk opslagstavle, der har form som et træ. Her hænges ønsker og beskeder op: At Alfred har fødselsdag 1. september. Hvem bager lagkage, og hvem besøger ham denne dag?

Status er nu, at et sangkor holder sine øveaftener på Skansebakken. Der kommer flere gæster. Nogle kommer tilfældigt forbi, andre kommer mere planlagt for at går tur med en borger eller tager en med til koncert. Og det har borgere og personale det rigtig godt med, fortæller Elsebeth Gerner.

– Jo, det kræver en fundamental holdningsændring, og vi ved alle, hvor svært det er at ændre på en kultur og dybtliggende vaner. Det kræver mange tanker og meget arbejde. Derfor mener jeg også, at det er personalet, der står med den største del af opgaven i sådan et projekt, siger hun.

Det trækker spor...

Elsebeth Gerner Nielsen fortæller, at projektet trækker mange spor efter sig. Designskolens forskere inddrager det i deres arbejde, ansatte har fortalt om det i både ind- og udland. Skansebakkens ansatte har holdt foredrag for socialpædagoger i ind- og udland om erfaringerne og har oplevet særdeles positive reaktioner. Det giver mening for ansatte at gå fra at være primære omsorgspersoner til at facilitere omsorg. Elsebeth Gerner Nielsen har skrevet om projektet i bogen „Det relationelle menneske“. Personalisme i perspektiv – hvor det kan skabt stor opmærksomhed, og hun benytter enhver lejlighed til at fortælle om det. For hende er projektet beviset på, at design kan skabe store forandringer. Først for det enkelte menneske, dernæst og i den grad også for samfundet.

– Tænkningen i projektet er nødvendig, hvis velfærden skal bevares. Hvis vi skal komme fra velfærdsstat til velfærdssamfund, siger designskolens rektor.

Designskolen arbejder med at designe relationer mellem mennesker på forskellig led inden for mange områder. Senest i sygehusvæsenet, hvor patienter inddrages i de beslutninger, der skal tages, inden behandlingen går i gang. ●

Der skal også være et minde om beboerne

Tema: Brejning

Det mener Bjarne Jensen, som har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom i Brejning. Mindesøjlen bliver i granit, og kunstneren er Bjørn Nørgaard.

I Mindelunden i Brejning har der i mange år været en mindesten for de ansatte, der døde og er begravet her. Nu lader det til, at der også kan blive rejst en mindesøjle for Den Kellerske Institutions beboere, der døde og blev begravet her.

Indtil 2014 er 1.649 beboere og ansatte begravet i Mindelunden, der har været kirkegård for Brejning-institutionen siden starten i 1899. Indtil slutningen af 1960'erne var der også et kapel ved mindelunden.

I 2014 blev den foreløbig sidste urne sat i jorden. Fremover er det kun beboere og ansatte med mange års relation til institutionen, der kan begraves i Mindelunden. Eller rettere sagt: Deres urne kan sættes ned, idet der ikke

længere må være kistebegravelser her.

Mindelunden rummer stadig en del gravsteder – men en del er efterhånden sløjfet. Gennem årene er gravstederne blevet passet og vedligeholdt af beboere og personale i Brejning. Nu er de små gravsteder sløjfet, det hele er lagt ud i græs, og kun stenene over de døde er tilbage. Gravene var forskellige – på beboernes grave var der hvide trækors, mens der på personale-gravene blev sat gravsten.

Kun rimeligt

– Det er kun rimeligt, at de døde beboere også får en mindesten, når der er mindesten for personalet, siger Bjarne Jensen. Han er 60 år og tidligere beboer på Den Kellerske Institution. ►

Handicapråd

Formand: Peter Skov Jørgensen, Muskelsvindfonden, tlf. 23 32 40 62, næstformand: Gitte Frederiksen, (V), tlf. 24 42 86 96, sekretær: Nanja Søbakke Kreutz, naskr@vejle.dk, tlf. 76 81 15 52.

Af: Anna Marie Bohsen

Foto: Nils Rosenvold

◀ – Det er her – lige i midten af rundkredsen – at mindesøjlen for beboerne skal stå, siger Bjarne Jensen.

Han har taget initiativ til, at der rejses en mindesøjle for beboerne, og arbejdet med at skaffe pengene er gået i gang – og kunstneren Bjørn Nørgaard har leveret det første udkast til søjlen, som hedder „Den skæve knækkede søjle“ og skal være i granit.

– Jeg sagde det til bestyrelsen for Museet Kellers Minde, at der også skulle være et minde for beboerne og for dem, der er begravet her. Det synes de var en god idé, fortæller Bjarne Jensen, der boede på institution i Brejning i godt 16 år.

– Jeg var 3 år, da jeg kom hertil. Det første, jeg kan huske, er, at det var stort, og der var mange mennesker. Forfærdeligt mange mennesker over det hele.

Han blev anbragt i Brejning i en tid, da der ikke måtte være kontakt mellem barnet og familien i den første lange tid, fordi „barnet skulle falde til“. Han var nr. 3 i en søskendeflok på 4 og har ikke nogen klar erindring om, hvorfor han ikke kunne blive hjemme i familien – men skulle sendes til Brejning. De første år – fra 1958 til 1962 – boede han i afdeling E1, som i dag er en del af hotel Comwell Keller Park.

– Jo, jo, siger han lidt eftertænksomt.

– Der er da også gode minder herfra. Der var mange at lege med, gode kammerater og flinke lærere og personale. Vi lærte da også noget i skolen. Vi var på udflugter og havde fælles idrætsdag i Vingsted. Men der var også meget, som ikke var godt. Vi sov på sovesale med 10-12 børn på hver. Vi fik øst maden op, indtil vi var store børn, og maden smagte ikke særlig godt, fortæller han og husker også, at der var enkelte ansatte, som slog børnene.

– Når vi fik bank, kunne det for eksempel være, fordi vi ikke havde været i bad. Nogle gange blev vi smidt i seng som straf. En gang blev jeg også flyttet til en anden afdeling, fordi

Bjarne Jensen, der sidder med ryggen til noget af Afdeling E1, som nu er hotel, har mange minder om årene i Brejning. ▶

vi blev slået. Muligvis har min mor og far været med til, at jeg skulle flyttes. Det tror jeg nok.

Frihed i sin egen bolig

Bjarne Jensen fortæller, at han sammen med sin klasse en gang var i Dalarne i Sverige i 12 dage. Det var spændende. De var 20 og kørte med tog til Stockholm, hvor de blev hentet i bus. Han var 13 år, og de gik i en svensk specialskole, som var helt ny, og de boede på et pensionat.

– Fra Brejning var vi vant til at bo i noget gammelt noget. Her var alt nyt. Det var rigtig fint, siger han, der var vant til, at personalet i Brejning havde uniform på – kvinderne gik i blå kitler og mændene i hvide jakker. I Sverige havde personalet ikke uniformer på.

I 1974, da Bjarne Jensen var 19 år, flyttede han til et udslyningspensionat i Gaurslund.

– Det var en stor omvæltning. Det var en frihed. I starten kom der en hjemmevejleder en gang om ugen for at hjælpe mig med det forskellige. Der var jeg glad for at være. Jeg var der i 10 år, så flyttede jeg til Vejle i min egen lejlighed. Det er jeg rigtig glad for. Jeg ser fjernsyn, hører musik og læser. I de sidste 10 år har Bjarne Jensen arbejdet som frivillig på ULFs (Udviklingshæmmedes Landsforbund) kontor i Vejle. Det synes han godt om. Han laver blandt andet en del kontorarbejde, skriver portosedler og den slags... ◻

Dan Skjerning (S), tlf. 40 43 95 65, Martin Sikær (S), tlf. 24 41 51 59, Charlotte Faber Stech Mortensen (V), Dorte Andreasen, Velfærdsforvaltningen, tlf. 30 30 19 58, Jan Lomholt, Teknik & Miljø, tlf. 76 81 21 29, Anni Lind Guldbrandt, tlf. 78 11 58 29, Børne- og Ungeforvaltningen, Lars Agergaard, Autistforeningen, tlf. 75 82 76 97, Kirsten Marie Sørensen, LEV, tlf. 75 73 58 09, Jens Bork, Dansk Handicap Forbund, tlf. 75 73 19 95, Ingrid Petersen, Muskelsvindfonden, tlf. 29 26 14 72, Thomas Wette, Dansk Blindesamfund, tlf. 28 70 25 22, Anders H. Andersen, Landsforeningen LigeVærd, tlf. 28 56 84 44.

Sidste nyt om Digital Post og selvbetjening

Lær, hvordan du logger på e-Boks med din mobiltelefon eller får en e-Boks app til din smartphone eller tablet.

Aktivering af mobiladgang fra e-Boks.dk

- Gå ind på www.eBoks.dk
- Tryk på „Log på privat“ og log på med dit NemID.
- Vælg „Menu“ øverst til højre og herefter „Indstillinger“.
- Tryk på „Mobiladgang“ i venstre side.
- Tryk på „Aktiver mobiladgang“.
- Sæt flueben ud for „Jeg accepterer vilkårene for mobiladgang“.
- Tryk på „Ok“.
- Indtast en adgangskode. Det kan godt være den samme som til dit NemID. Gentag adgangskoden neden under.
- Tryk på „Ok“.
- Du får nu oplyst en aktiveringskode, som du skal bruge til at aktivere din app på din smartphone. Husk at tage højde for store og små bogstaver.

Aktivering af app til e-Boks

- Find din smartphone frem.
- Download en e-Boks-app i din AppStore, Playbutik mv. på din smartphone.
- Åben din e-Boks-app.
- Tast dit cpr. nummer.
- Tast den adgangskode, du oprettede på din computer tidligere.
- Tast aktiveringskoden fra tidligere. Husk at tage højde for store og små bogstaver.
- Tryk på „Log på“.
- Din e-Boks-app åbner sig nu op.
- Tryk på kuverten for at se dine breve.
- Tryk på „Log af“, når du er færdig.

Hjælp og vejledning

- Telefonisk henvendelse til Borgerservice på telefon 76 81 01 74.
- Personligt fremmøde i Borgerservice, Skolegade 1.
- Ring til Hotline Syddanmark på tlf. 76 81 09 00. Mandag-torsdag kl. 8-21, fredag kl. 8-14 og søndag kl. 15-21.
- Information om Digital Post på www.vejle.dk/post

Nye affaldsordninger i 2016

Fra april 2016 indføres der nye affaldsordninger i Vejle Kommune. Det betyder, at vi laver om på de affaldsordninger, som du kender og bruger i dag. Ændringerne indføres for at få endnu flere ressourcer sorteret fra til genanvendelse og for at give alle muligheden for at få en fleksibel løsning, der passer bedre til den enkeltes behov.

De nye ordninger kommer til at gælde for alle, men hvis du bor i egen villa, række- eller parcelhus, kan du selv være

med til at bestemme, hvilke beholderstørrelser der passer til din husstand. Bor du i fællesbebyggelse eller på en kommunal institution, bliver der lavet en løsning, der passer til ejendommen. Bor du i villa, række- eller parcelhus, så hold øje med din postkasse, hvor du i løbet af september vil modtage et brev med mere information. Der er frist for at vælge beholder den 9. oktober 2015.

Læs mere på www.mitaffald.vejle.dk. Du kan naturligvis også altid ringe til AffaldGenbrug på tlf. 76 81 27 50.

VÆLG

hvilken beholder
der passer til din
husstand

Vigtig information

Kontakt til kommunen

Myndighedsafdelingen

Kontakt Myndighedsafdelingen, hvis du har et fysisk, psykisk eller socialt problem og har brug for hjælp fra Vejle Kommune

Vestre Engvej 51B

Mail: myndighedsafdelingen@vejle.dk

Åbningstider for telefoniske henvendelser

Tlf. 76 81 00 00, telefontid kl. 8.30-11.00

Åbningstider ved personligt fremmøde

Mandag-onsdag: kl. 10.00-15.00

Torsdag: kl. 10.00-17.00, Fredag: kl. 10.00-14.00

Har du brug for hjælpemidler, skal du kontakte:

Myndighedsafdelingen

Vestre Engvej 51B

Tlf.: 76 81 80 81

Mail: myndighedsafdelingen@vejle.dk

Kvikservice for hjælpemidler

Har du en varig funktionsnedsættelse, og har du brug for et hjælpemiddel, som kan lette din dagligdag? Så besøg kommunens Kvikservice. Brug Kvikservice, når det handler om enkle problemer.

KVIK-Service

Hjælpemiddeldepotet, Niels Finsensvej 16B i Vejle

Åbent hver torsdag kl. 13.00-17.00

Kontakt til områdekontoret

Kontakt områdekontoret, hvis du vil deltage i aktiviteter, har pårørende på et plejecenter eller får hjemmehjælp og har valgt Vejle Kommune som leverandør.

Område Nord, Sofievej 2-4 i Vejle

Tlf. 76 81 77 00, Mail: omraadenord@vejle.dk

www.omraadenord.vejle.dk

Område Øst, Gulkrog 9 i Vejle

Tlf. 76 81 71 00, Mail: omraadeost@vejle.dk

www.omraadeost.vejle.dk

Område Vest, Teglgårdsvej 15, 3. sal i Vejle,

Tlf. 76 81 79 00, Mail: omraadevest@vejle.dk

www.omraadevest.vejle.dk

Demensenheden

Gl. Kolding Landevej 43 i Vejle

Tlf. 76 81 66 00, Mail: demensenheden@vejle.dk

Frit valg af leverandør

Du kan finde alle godkendte leverandører til hjælp og pleje på www.vejle.dk/fritvalg

Kontakt Borgerservice

Kørekort	76 81 01 56
Pas	76 81 01 56
Helbrestillæg, personligt tillæg	76 81 01 61
Sygesikring	76 81 01 56
Begravelseshjælp	76 81 01 74
Skat	(kun personlige henvendelser)

Træt af sjat- og nat'tisseri?

Temaeftermiddag om bækkenbunden – kun for mænd

Sted: DGI-huset, judolokalet.

Tid: Torsdag 24. september 2015, kl. 13.00 – 15.00.

Pris: 30 kr.

Tilmelding: mie@iidvejle.dk senest 22. september.

Max. 40 personer.

Arrangør: Vejle Kommune og „Idræt i dagtimerne“.

Hvis du ønsker mere information, kan du kontakt Sundhedscenter Vejle på telefon 76 81 81 01.

Sund bund

Temaeftermiddag om bækkenbunden – kun for kvinder

Sted: DGI-huset, judolokalet

Tid: Torsdag 22. oktober 2015, kl. 13.00 – 15.00.

Pris: 30 kr.

Tilmelding: mie@iidvejle.dk senest 20. oktober

Max. 40 personer.

Arrangør: Vejle Kommune og „Idræt i dagtimerne“.

Skuespillere med og uden handicaps laver teaterstykke sammen

Det sker i teaterstykket „Shine“, som er en rejse gennem FN's handicap-konvention, og som opføres 9.-15. oktober i Spinderihallerne i Vejle.

Mennesker med spastiske lammelser, tale-handicap og udviklingshandicaps, der spiller sammen med professionelle skuespillere fra den danske teaterverden, er ikke noget, man normalt ser på en teaterscene. Men det bliver det nu. For mandag den 9. oktober slås dørene op til forestillingen „Shine“ og til en ny verden, hvor fysisk og psykisk handicappede fra Center for Beskyttet Beskæftigelse i Vejle Kommune arbejder sammen med professionelle skuespillere – og det sker i professionelle rammer i Xeneriet i Spinderihallerne, Vejle.

Forberedelserne til stykket er i fuld gang. I øjeblikket knokler skuespillere med en scene på en arbejdsplads, hvor de viser, hvor vigtigt det er at være på en arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø og med plads til alle – også til menneskers forskelligheder.

Scenen er kun én ud af mange. Jimmi Holm Andersen, en af skuespillerne, forklarer, hvad stykket handler om:

– Vi følger en ung, udviklingshæmmet pige, som føler sig anderledes. Hun tager på en lærerig rejse gennem FN's handicapkonvention. Undervejs lærer hun en masse, og hun kommer forandret og gladere tilbage.

Jimmi Holm Andersen er først og fremmest skuespiller. At han har et udviklingshandicap er sekundært. For ligesom i „Shine“ er alle på scenen lige. Det fortæller stykkets instruktør Michael Hansen mere om:

– I „Shine“ spiller skuespillere med og uden udviklingshandicaps over for hinanden, og alle har været til audition. Så betingelserne er ens. De skuespillere, som

er kommet med i stykket, er valgt, fordi de enten har et helt særligt glimt i øjet eller kan noget særligt. For „Shine“ skal netop give tilskuerne en fornemmelse af skuespillernes forskellige personligheder – men uden at udstille nogen, understreger Michael Hansen.

Det er tydeligt, at de skuespillere, som slap gennem nåleøjet, er stolte. En sammenligner det at gå til audition med X-Factor. „Der var en kæmpe scene og masser af lys“. En anden fortæller, at hun var vild nervøs og havde sommerfugle i maven, da hun skulle på scenen. Nogle af skuespillerne er allerede garvede og har spillet teater før. For andre er det første gang, at de skal stå på en scene, men ét har de tilfælles – nemlig at udleve og dele deres drømme om at lave teater og glæden ved at optræde.

Også de professionelle skuespillere bliver beriget. Instruktøren fortæller, at de er meget begejstrede for deres medspillere. Fordi de er så modtagelige og gode til at byde ind undervejs – og tilsammen er de så forskellige, at det giver masser af kolorit og kvalitet til forestillingen. Her er det en fordel at være lidt anderledes og skille sig ud.

Der er gratis entre, men billetter skal bestilles ved at ringe til Center for Beskyttet Beskæftigelse på tlf. 76 41 50 50.

Der er 100 billetter til hver forestilling, som uddeles efter først-til-mølle-princippet.

SHINE
9.-15. OKTOBER
 XENERIET I
 SPINDERIHALLERNE